

PERHEPALVELUJEN RAPORTTI 1.1. – 31.12.2022

Henkilöstö

Perhepalvelujen henkilöstöön kuului vuonna 2022 perhepalvelujen päällikkö, toimistosihteeri, vastaava sosiaalityöntekijä, viisi sosiaalityöntekijää, kolme sosiaalihojaajaa, kaksi lapsiperhepsykologia, vastaava perheohjaaja, kolme perheohjaajaa, nuorten avohuollon ohjaaja, kaksi perheyöntekijää ja lapsiperheiden kotipalvelutyöntekijä. Lapsiperheiden kotipalvelutyöntekijä on myös osa neuvolan ja varhaiskasvatuksen kanssa yhteistä Varhaisen tuen tiimiä. Vuonna 2022 perhepalvelujen henkilöstöresurssi on ollut hyvä ja kaikki vakanssit pääosin täytettyinä.

Kehittämistyö

Vuonna 2022 kehittämistyö keskittyi hyvinvointialueelle siirtymisen valmisteluun. Naantalin perhepalvelut oli aktiivisesti mukana useissa hyvinvointialueen hankkeiden kehittämissä. Hyvinvointialueen kehittäminen linkittyi tiiviisti Naantalin omiin kehittämiskohteisiin kuten systeemiseen työotteeseen ja perhekeskuskehittämiseen. 1.8.2022 Naantalissa aloitti perhekeskuskehittämisen projektikoordinaattori hankerahoituksella. Koordinaattorin työtehtävistä 50 % on osoitettu Naantalin perhekeskuskehittämiseen ja loput koko hyvinvointialueen perhekeskuskehittämiseen.

Saapuneet lastensuojeluilmoitukset ja yhteydenotot

Aikavälillä 1.1. – 4.10.2022 on kirjattu yhteensä 426 lastensuojeluilmoitusta ja ilmoituksen ovat koskeneet yhteensä 238 lasta. Ennakollisia lastensuojeluilmoituksia on kirjattu yhdeksän.

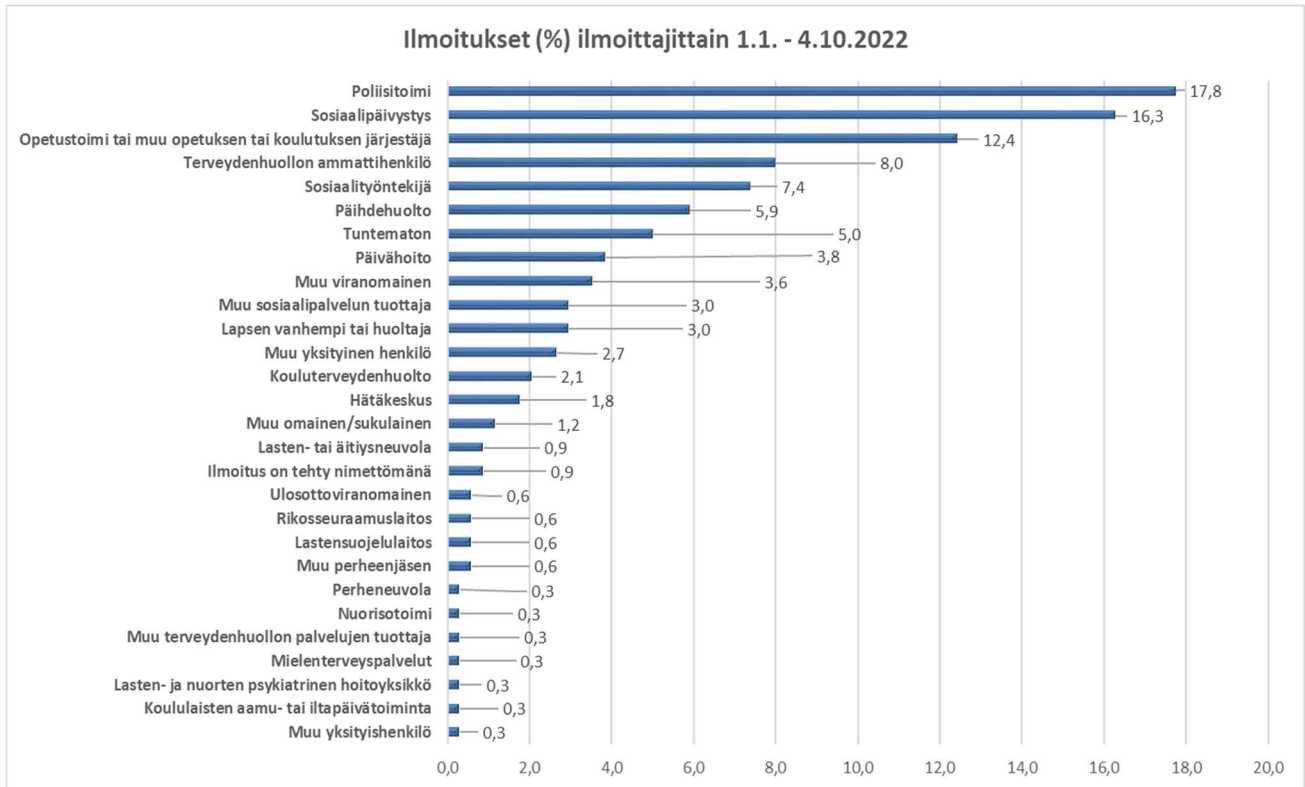
Asiakastietojärjestelmän vaihtumisen seurauksena lastensuojelun ilmoitustilastoa ei ole saatu aikaväliltä 5.10. – 31.12.2022. Palveluntuottaja, jolta asiakastietojärjestelmä on hankittu, selvittää asiaa parhaillaan.

Yleisimpiä lastensuojeluilmoitusten taustalla olleita syitä ovat olleet vanhempien ja nuorten päihteiden käyttö, lapsen rikollisuus ja psyykinen vointi, perheväkivalta sekä lapsen turvattomuus. Vanhempien päihteiden käyttö on ollut yleisin ilmoitusperuste myös useana aiempina vuotena. Nuorten päihteiden käyttöä ja rikollisuutta koskevien ilmoitusten osuus on kasvanut selvästi verrattuna viime vuoteen. Vanhempien psyykkistä vointia koskevien ilmoitusten osuus taas on selvästi vähentynyt.



Kaavio: Lastensuojeluilmoitusten perusteet ajalla 1.1. – 4.10.2022, %

Kuten aiempinakin vuosina yleisimpiä ilmoitusten tekijätahoja olivat poliisi, sosiaalipäivystys, koulut ja terveydenhuolto. Nuorten koulunkäyntiin liittyen huolta on kevät lukukautena herättänyt koulunkäynnistä syrjäytymisvaarassa olevien nuorten määrän kasvu. Näiden nuorten tukemiseksi on tehty enenevästi yhteistyötä sosiaali-, terveys- ja sivistyspalvelujen kesken.



Kaavio: Lastensuojeluilmoitusten ilmoittajatahot ajalla 1.1. – 4.10.2022, %.

Vuonna 2022 (aj. 1.1. – 4.10.2022) lapsia koskevia sosiaalihuoltolain mukaisia yhteydenottoja on kirjattu 48 (2021 koko vuosi=91).

Tehdyt palvelutarpeen arvioinnit

Palvelutarpeen arvioinneista ja asiakasohjauksesta vastaa palvelutarpeen arviointitiimi. Tarkasteluvälillä valmistui yhteensä 82 palvelutarpeen arviointia (2021=122), joista 20 jatkui lapsiperheiden sosiaalipalvelujen asiakkuutena ja 51 lasta perheineen ohjattiin peruspalveluihin, tai palveluntarpeeseen pystyttiin vastaamaan jo arvioinnin aikana. Palvelutarpeen arvioinnin perusteella on alkuvuonna alkanut 10 lastensuojelun asiakkuutta ja yhdelle lapselle aloitettiin lastensuojelun asiakkuus suoraan saapuneen lastensuojeluilmoituksen perusteella. Kuluneena vuonna palvelutarpeen arvioinnin henkilöstöresurssi on ollut hyvä ja asiakasperheiden tuentarvetta on pystytty arvioimaan ja tarpeeseen vastaamaan useasti jo seitsemän arkipäivän kuluessa. Arvioinnit valmistuivat lakisääteisen kolmen kuukauden kuluessa.

Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus

Naantalissa lastensuojelun asiakkaana on noin 100 lasta ja lisäksi noin 30 jälkihuollettavaa täysi-ikäistä nuorta. Sijaishuollon piirissä on 31 lasta ja 1 täysi-ikäinen nuori (31.12.2022). Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen asiakkaana on noin 110 lasta ja lisäksi palvelutarpeen arvioinnissa olevat lapset. Jokaisella lapsella on hänen asioistaan vastaava työntekijä, joka lastensuojelun asiakkaiden ja erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden kohdalla on sosiaalityöntekijä. Lastensuojelussa sosiaalityöntekijäkohtainen asiakasmäärä on enintään 35 asiakasta ja lapsiperheiden palveluissa enintään 55 asiakasta.

Kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on osa Varhaisen tuen tiimiä, joka tarjoaa perhepalvelujen, neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä pikkulapsiperheille tukea ja apua matalalla kynnyksellä. Kokeemukset ja asiakaspalaute ovat olleet hyviä myös vuonna 2022.

Vuonna 2022 omana työnä toteutettua lapsiperheiden kotipalvelua myönnettiin Varhaisen tuen tiimin tukitoimena 6 perheelle (2021=18), lapsiperheiden sosiaalityön tukitoimena 13 perheelle (2021=8) ja lastensuojelun tukitoimena 1 perheelle (2021=3). Korona vaikutti lapsiperheiden kotipalveluun siten, että perheet peruuttivat alkuvuodesta sovittuja aikoja. Loppukevästä ja kesällä lapsiperheiden kotipalvelulla on ollut suurempi kysyntä kuin yleensä kyseiseen aikaan vuodesta. Tämän vuoksi kotipalvelussa oli myös kesätyöntekijä 2kk ajan. Oman työntekijän ollessa loppuvuodesta poissa, käytettiin enemmän ostopalvelua myös varhaisen tuen kotipalveluun. Palvelua otti vastaan 4 perhettä. Osa kotipalvelua kysyneistä perheistä sai järjestettyä tukea omasta verkostostaan, kun yksityiseltä palveluntuottajalta saattoi tulla aina eri työntekijä.

Ostopalveluna kotipalvelua on myönnetty lapsiperheiden sosiaalityön tukitoimena 5 perheelle ja lastensuojelun tukitoimena 3 perheelle.

Perhetyö ja perheohjaus

Vuonna 2022 perhetyö on lapsiperheiden sosiaalipalvelujen tukitoimena työskennellyt 69 lapsen perheessä (2021=92) ja lastensuojelun tukitoimena 40 lapsen perheessä (2021=43), joista 5 oli tehostettua perhetyötä. Lisäksi kolmelle lapselle on ostettu perhetyötä. Yhdessä perheessä on toteutettu perhekuntoutus omana työnä ja yhdessä ostopalveluna. Yhdessä perheessä on toteutettu vanhemmuuden arviointi ostopalveluna.

Perheohjaajien ja perhetyöntekijöiden palvelut ovat keskeinen osa perheen palvelukokonaisuutta, jossa pyritään tuen, ohjauksen ja kuntoutuksen menetelmin tukemaan perheen arkea ja lasten hyvinvointia ja tasapainoista kasvua ja kehitystä. Perhetyön keskiössä on perheen arjen ympäristöihin jalkautuminen. Tapaamiset ovat olleet osin toiminnallisia, osin keskusteluun perustuvia ja palveluohjausta. Perhetyö koskettaa joko perheen lasta tai vanhempaa tai koko perhettä. Perheohjaaja voi olla ammatillinen tukihenkilö vanhemmalle tai lapselle. Perhetyöntekijän työ voi sisältää lapsen yksilötapaamisia ja yhdessä tekemistä arjen ympäristöissä. Perheohjaaja ja perhetyöntekijä ovat yhdessä nuorten avoimuuden ohjaajan kanssa jatkaneet syksyllä 2019 perustetun perhepalvelujen toiminnallisen poikaryhmän ohjaamista kevään 2022 ajan joka toinen viikko 1,5 tunnin verran. Ryhmä päättyi toukokuussa 2022. Uusi poika- ja tyttöryhmä alkoi syksyllä 2022. Sekä poika- että tyttöryhmässä oli 7 nuorta. Perheohjaajat ja perhetyöntekijät ovat mukana perhepalveluiden systeemisen työskentelyn minitiimeissä.

Perheohjaajilla on käytössä esimerkiksi dialektisen käyttäytymisterapian ja neuropsykologisen valmennuksen työotteita. Lisäksi on käytössä myös koira-avusteinen työskentely, jolloin voidaan hyödyntää eläinavusteisuuden ominaisuuksia tavoitteiden saavuttamisessa. Yhdellä perhetyöntekijällä on uusperheneuvojan koulutus. Uusperheneuvonnan tarkoituksena on jakaa tietoa, vähentää ennakkoluuloja, kyseenalaistaa todeksi uskottua, tarttua perhedynamiikkaa heikentäviin asioihin ja vahvistaa jo olemassa olevaa hyvää perheessä. Vuonna 2022 uusperheneuvonnassa on ollut 9 asiakasta (2021=3).

Nuorten avohuollon ohjaus

Vuonna 2022 nuorten avohuollon ohjaaja on lapsiperheiden sosiaalipalvelujen tukitoimena tavan-
nut 15 nuorta (2021=19) ja lastensuojelun tukitoimena 7 nuorta (2021=10).

Nuorten avohuollon ohjaus on keskeinen osa perheille annettavaa palvelukokonaisuutta, jossa tarjotaan nuorille yksilöllistä tukea ja ohjausta elämänhallinnan eri osa-alueilla. Tavoitteena on tukea nuoren hyvinvointia ja tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä. Nuorten tuen tarpeet liittyvät perhetilanteeseen, hyvinvointiin, vapaa-ajan viettoon, koulunkäyntiin, opiskeluun ja itsenäistymiseen. Nuorten kanssa toteutetaan keskustelutapaamisia, toiminnallisia tapaamisia ja lähdetään tarvittaessa tueksi arjen eri toimintaympäristöihin asioiden hoitamista mallintamaan. Nuorille korostetaan koulunkäynnin säännöllisyyttä ja peruskoulun päästötodistuksen merkitystä. Lukiolaisia ja ammattikoululaisia motivoidaan saattamaan tutkinto valmiiksi. Nuorten avohuollon ohjaaja on osallistunut yläkoulujen ja lukion hyvinvointiryhmiin, alueelliseen hyvinvointiryhmään sekä tehnyt koulujen oppilashuoltohenkilöstön kanssa tiivistä yhteistyötä. Nuorten avohuollonohjaaja on mukana perhepalveluiden systemisen työskentelyn minitiimeissä.

Nuorten avohuollonohjaaja on yhdessä perheohjaajan ja perhetyöntekijän kanssa jatkanut syksyllä 2019 perustetun perhepalvelujen toiminnallisen poikaryhmän ohjaamista kevään 2022 joka toinen viikko 1.5 tunnin ajan. Poikaryhmäläiset koostuvat sekä lastensuojelun että lapsiperheiden sosiaalityön asiakkaista. Ryhmän tavoitteena oli tukea nuorten hyvinvointia ja sosiaalisia taitoja toiminnallisuuden keinoin. Ryhmän toiminnassa on ollut mukana seitsemän 7.–9. luokkalaista poikaa. Pojat ovat pitäneet ryhmästä ja sen toimintasisällöistä. Poikien vanhemmilta on saatu hyvää palautetta. Ryhmä päätettiin toukokuussa 2022. Syksyllä 2022 alkoi tyttöryhmä, jossa oli 7 ryhmäläistä. Tavoitteet ovat samat kuin poikaryhmällä.

Yhteistyö nuoriso- ja liikuntatoimen kanssa on keskeistä nuorten avohuollonohjauksessa, jossa pyritään tukemaan nuorten päihteettömyyttä, oman mielekkään harrastuksen löytämistä sekä tukea vanhempia löytämään vapaa-ajan aktiviteetteja lapsilleen. Koronan tuomiin haasteisiin on nuorten avohuollon ohjauksessa pystytty vastaamaan hyvin. Nuorten avohuollonohjaaja on hyödyntänyt käyttäytymisterapiakoulutuksen antia nuorten tunnesäätelyyn liittyvissä asioissa. Vuoden 2022 aikana asiakastyössä on ollut nähtävissä nuorten psyykkisen hyvinvoinnin, koulunkäynnin haasteet, etenkin koulua käymättömyys, neuropsykiatrisista oireita omaavat nuoret sekä vanhempien tukeminen kasvatustehtävässään murrosikäisen nuoren kanssa kuten oli jo koko viime vuonna.

Lapsiperhepsykologit

Vuonna 2022 lapsiperheiden psykologit ovat lapsiperheiden sosiaalipalvelujen ja lastensuojelun tukitoimena tavanneet 55 asiakasta, 30 perhettä. Tämän lisäksi psykologit ovat toimineet konsultoivassa roolissa lapsiperheiden sosiaalityön tiimissä. Kaiken kaikkiaan lapsiperhepsykologit ovat tavanneet 220 asiakasta mukaan lukien varhaiskasvatuksesta ohjautuneet sekä itse yhteyttä ottaneet asiakkaat. (Asiakasmäärät sisältävät lapsen lisäksi myös vanhemmat ja mahdolliset muut perheenjäsenet.) Keskeisimpiä käyntien syitä ovat olleet vanhemmuuden sekä perheen vuorovaikutuksen tuki, parisuhteen tuki/erokriisi, lapsen/nuoren tunne-elämän oireilu ja kriisityö.

Lapsiperhepsykologit ovat toimineet klinikkoina lastensuojelun systemisessä työskentelyssä. Kolmesta systemisestä minitiimistä on syksystä lähtien jatkanut kaksi. Vammaispalvelun ja lapsiperhepalveluiden yhteinen tiimi päädyttiin lopettamaan tarpeettomana. Lapsiperhepsykologit ovat myös olleet mukana perhekeskuksen kehittämistyössä sekä omana työnä tehtävän perhe-

kuntoutuksen toimintamallin kehittämisessä edelleen ja sen toteuttamisessa. Lisäksi lapsiperhepsykologi oli mukana asiantuntijana Pysäkki-toimintamallin mukaisessa arviotyöskentelyssä, jossa arvioitiin huostaanoton purun mahdollisuuksia. Kevään 2022 aikana lapsiperhepsykologeilla oli aktiivisessa käytössä MIM-vuorovaikutusarviomenetelmä lastensuojelun työn tueksi. Lapsiperhepsykologi on ollut aktiivisesti mukana varhaiskasvatuksen kanssa tehtävässä yhteistyössä ja mm. osallistunut säännöllisesti päiväkotien alueellisiin yhteistyökokouksiin sekä toteuttanut tiivistä yhteistyötä konsultoivien varhaiskasvatuksen erityisopettajien kanssa. Joulukuussa lapsiperhepsykologi toteutti varhaiskasvatuksen henkilökunnalle lyhyen tiimien yhteistyöhön liittyvän keskustelutilaisuuden. Toinen psykologeista aloitti elokuussa varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapeutin opinnot, mitä hyödyntää asiakastyössä.

Tukiperheet, tukihenkilöt ja nuorten tukiasuminen

Tarkasteluvälillä lapsiperheiden sosiaalipalvelujen palveluna 20 (2021=23) ja lastensuojelun palveluna 15 (2021=13) lasta tapasi ammatillista tukihenkilöään.

Tarkasteluvälillä lapsiperheiden sosiaalityön palveluna 31 (2021=27) ja lastensuojelun palveluna 29 (2021=24) lasta kävi tukiperheessä. Tukiperheiden saatavuus on viime vuosina parantunut, minkä seurauksena tukiperheitä on pystytty tarjoamaan tarvitseville. Edelleen lapsen tarvetta vastaavan tukiperheen löytäminen on kuitenkin osan lapsista kohdalla haastavaa.

Tarkasteluvälillä ostopalveluna tukiasunnossa on lapsiperheiden sosiaalipalvelujen tukitoimena asunut yksi nuori ja lastensuojelun jälkihuollon tukitoimena neljä nuorta (2021=4). Lisäksi nuoria asuu jälkihuollon tukitoimena kaupungin omissa tukiasunnoissa. Tukiasumisen kesto vaihtelee muutamasta kuukaudesta useisiin vuosiin.

Lastensuojelun sijaishuolto

Tarkasteluvälillä kiireellisesti sijoitettuna on ollut 7 lasta (2021 =10). Tarkasteluvälillä ei ole vahvistettu uusia huostaanottoja. Hallinto-oikeus hylkäsi Naantalin lastensuojelun hakemukset koskien kahden lapsen huostaanottoa. Avohuollon tukitoimena sijoitettuna on tarkasteluvälillä ollut 3 lasta. Sijaishuollossa on 31 lasta (12/2021=33), joista perhehoidossa 21, ammatillisessa perhehoidossa yksi ja laitoshoidossa 9. Lisäksi yksi täysi-ikäinen nuori asuu jälkihuollon tukitoimena perhehoidossa.

Strateginen tavoite perhehoidon ensisijaisuudesta on tarkasteluvälillä toteutunut hyvin. Perhehoidon osuus sijaishuoltopäivistä on edeltävien vuosien tapaan edelleen kasvanut. Tarkasteluvälillä perhehoidon osuus kaikista sijaishuoltopäivistä on 69 %. Myös tavoite avohuollon ensisijaisuudesta on toteutunut hyvin: sijaishuoltopäivien kokonaismäärä on laskenut verrattuna vuoteen 2021 ja myös tätä edeltäneisiin vuosiin.

Sijoitushoitopäivät hoitotyypeittäin vuosina 2019 - 2022



Kaavio: Sijoitushoitopäivät hoitotyypeittäin vuosina 2019–2022 aikavälillä 1.1.–31.12. (sis. myös jälkihuollon tukitoimena sijoitetut täysi-ikäiset).

Perheoikeudelliset palvelut

Perheoikeudelliset palvelut siirtyivät seudulliseen yksikköön 1.3.2020 alkaen. Naantalin lastenvalvojan lähivastaanotto on keskiviikkoisin kaupungintalolla.

Perheneuvola

Perheneuvolapalvelut toteutettiin ostopalveluna Raision kaupungilta. Alle kouluikäiset lapset ohjattiin perheneuvolan sijaan ensisijaisesti Naantalin omille lapsiperhepsykologeille ja perheasioiden sovittelut Naantalin omalle sovittelijalle. Tarkasteluvälillä sovitteluja on Naantalin omana palveluna toteutunut 3 (2021=12).

Talouden toteutuminen

Perhepalvelujen tulosalueen vuoden 2022 toimintakate on 93,2 %. Nettomenot ovat lähes 200 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2021. Ennakoitua pienemmät toimintakulut johtuvat siitä, että sijaishuollon kustannukset ovat laitoshoidossa olleet ennakoitua pienemmät.